

Anesteziologická péče

Anestezie během operačního či jiného, obvykle bolestivého výkonu zajišťuje vyloučení vnímání bolesti, zabraňuje rozvoji stresu a nechtěných reakcí organismu, které by znemožnily provést daný výkon nebo by mohly pacienta ohrozit na zdraví či životě.

Před výkonem v anestezii je nutné podstoupit důkladné interní předoperační vyšetření včetně laboratorních krevních testů. Anesteziolog před výkonem zhodnotí všechna vyšetření a všechny dostupné informace o Vašem zdravotním stavu, určí míru rizika a vyhodnotí, který typ anestezie je nejvhodnější. Dále rozhodne o přípravě pacienta k operaci, včetně premedikace (podání léků před výkonem, zpravidla ve formě tablet či injekce), které vede ke zklidnění, působí proti bolesti a usnadní úvod do anestézie.

Volba typu anestézie závisí na typu a rozsahu výkonu, zdravotním stavu pacienta, požadavcích operátora a také na přání pacienta.

Celková anestezie

Celková anestezie (narkóza) je uměle navozená ztráta vědomí. Současně jsou farmakologicky vyřazeny pocity bolesti. Při některých operacích je vyřazeno samovolné dýchání a do dýchacích cest je zavedena speciální rourka (intubace), během výkonu je zajištěno umělé dýchání přístrojem. Anestezie je zajištěna buď léky podávanými do žíly nebo vdechováním anesteziologických plynů. Po celou dobu výkonu jsou základní životní funkce sledovány anesteziologickým týmem a moderní monitorovací technikou.

Místní anestezie

Místní anestezie slouží k vyřazení vnímání bolesti v určité části těla. Mezi nejčastěji používané techniky místní anestézie patří subarachnoidální a epidurální anestezie. Lokální (místní) anestetikum se podává speciálními jehlami do prostorů páteřního kanálu. Tyto techniky jsou vhodné především u operačních výkonů na dolní polovině těla. U některých typů výkonů na horní nebo dolní končetině je možné provádět periferní blokády, které přeruší vedení vzruchů z operované končetiny. V průběhu místní anestézie je pacient při vědomí, nebo je možné podat sedaci (léky navozený spánek).

Techniky místní anestézie je možné využít i pro tlumení bolesti v pooperačním období či k tlumení porodních bolestí – jedná se o tzv. epidurální analgesii. Ta se provádí v poloze na levém boku nebo vsedě s vyhrbenými zády („kočičí hřbet“). Speciální jehlou je detekován epidurální prostor, který se nachází mezi obratlovým obloukem a tvrdou míšní plenou. Po zavedení jehly je do tohoto prostoru podáno místní anestetikum a zasunuta tenká speciální hadička (katétr). Do ní může být dále podávána směs k tlumení bolestivých vjemů.

Po zavedení katetru a podání analgetické směsi nastupuje účinek asi za 10 až 15 minut - zmírnění porodních či jiných bolestí. Děložní stahy jsou vnímány spíše jako tlak, úplné znecitlivění (anestezie) je u spontánního porodu nežádoucí, jelikož by zpomalilo průběh porodu. Porod tedy nebude zcela bezbolestný, ale mnohem méně bolestivý a snesitelnější. Do epidurálního katetru je možno anestetikum přidávat v intervalech či kontinuálně infúzní pumpou.

Pokud bude třeba těsně po porodu ošetřit porodní poranění, je možné do katetru přidat místní anestetikum a toto ošetření provést bezbolestně pouze v místním znecitlivění.

Analgosedace

(monitorovaná anesteziologická péče) je stav sníženého vnímání bolesti a útlumu vědomí po aplikaci léků, pacient je ze spánku probuditelný silným podnětem. Nejčastěji se užívá u nepříjemných vyšetřovacích metod.

Rizika anestezie

Neexistuje žádný způsob anestezie, který by byl bez rizika. Odhad rizika vychází ze zhodnocení celkového zdravotního stavu pacienta, zhodnocení zátěže organismu plánovaným operačním výkonem a zvoleným způsobem anestezie.

V současné době, při standardním užívání monitorovacích technik po celou dobu výkonu, se dá anestezie považovat za velmi bezpečnou. Během operace lékař - anesteziolog vždy sleduje krevní tlak, EKG záznam srdeční činnosti, syčení krve kyslíkem pomocí nebolestivého prstového klipu, složení vdechovaných a vydechovaných plynů. U velmi náročných operací nebo v případě komplikací během operačního výkonu je monitorace rozšířena o další sledování a měření. Nejčastější komplikace celkové anestezie: nevolnost a zvracení, škrábání a dočasná bolest v krku, pokles krevního tlaku, poruchy srdečního rytmu, zvýšení krevního tlaku, srdeční infarkt (méně než 1% celkových anestézií), smrt v průběhu anestézie (0,009% celkových anestézií, především pacienti v kritickém stavu bezprostředního ohrožení života, kteří musí podstoupit výkon v anestézii).

K nejčastějším komplikacím místní anestezie patří technické problémy při lokalizaci správného místa pro provedení místní anestézie s nutností provést operační výkon v celkové anestézii, bolesti v zádech, bolest hlavy.

POKYNY

Každá anestezie je zásahem do organismu. Pro bezpečný průběh Vašeho operačního výkonu v anestézii dodržte prosím následující pokyny:

- V akutním stavu infekčního onemocnění bude Váš operační výkon odložen; obdobně pokud proděláte 14 dnů před plánovaným výkonem nějaké akutní infekční onemocnění (např. angína, chřipka).
- Pokud kouříte, omezte několik dní před výkonem kouření a nejméně den před výkonem nekuřte vůbec.
- Dodržte prosím náš požadavek lačnění před výkonem. Na oddělení budete přesně instruováni kdy můžete naposledy jíst a pít. Tímto opatřením předejdete riziku zvracení během anestézie a nebezpečí zatečení žaludečního obsahu do dýchacích cest.
- Před výkonem sejměte zubní protézu, oční čočky, protézy a brýle, šperky včetně piercingu, sponky a vlasové paruky. Delší vlasy si stáhněte gumičkou.
- Tetováž v místě aplikace svodné anestézie může být důvodem odmítnutí tohoto způsobu znecitlivění
- Před anestézií nepoužívejte make-up, oční stíny, oční linky, řasenku - hrozí riziko zánětu očních spojivek, lak na nehty – znemožňuje Vaše monitorování během výkonu.
- Je-li plánováno Vaše propuštění z nemocnice do domácí péče v den operačního výkonu či vyšetření, nesmíte tento den řídit motorová vozidla, provádět právní úkony, činit důležitá rozhodnutí a je vhodné se vyvarovat práce s nebezpečnými nástroji či přístroji. Zajistěte si již dopředu doprovod dospělou osobou do domácí péče a její dohled nad Vámi do následujícího dne.